

<https://www.delo.si/novice/evropa-izbira/zavezani-...>

1 / 11

Predstavitvena informacija

Zavezani k močnejši EU: drzno in ambiciozno za odporno prihodnost

Ob dvajseti obletnici članstva Slovenije v Evropski uniji se lahko veselimo napredka in uspeha države v evropskem povezovanju

Odpri galerijo

V preteklih dveh desetletjih je Slovenija doživela korenite spremembe, ob tem pa se je življenje za njene prebivalce v marsičem občutno izboljšalo. FOTO: Jure Eržen/Delo

Promo Delo

22.04.2024 ob 08:19

22.04.2024 ob 08:20

- **Vstop Slovenije v schengensko območje** je omogočil večjo mobilnost prebivalstva, kar širi obzorja, omogoča kulturno izmenjavo in ponuja poslovne priložnosti po vsej celini.
- **Prevzem evra** kot skupne evropske valute je poenostavil trgovanje in finančne transakcije, kar je slovenskemu gospodarstvu prineslo stabilnost in gospodarsko rast. Slovenska podjetja so izkoristila uvedbo evra za odkrivanje novih trgov in povečanje izvoza.
- Milijarde evrov iz **evropskih kohezijskih in drugih skladov** so Sloveniji omogočile posodobitev infrastrukture, izboljšanje socialnih programov ter večja vlaganja v raziskave in razvoj.
- **Program Erasmus+** je slovenskim študentom, mladim in učiteljem prinesel izboljšanje izobraževalnih izkušenj, spodbudil občutek evropske identitete in solidarnosti.

Dvajsetletnica članstva v Evropski uniji pa ne slavi zgolj preteklih dosežkov, temveč potrjuje tudi vse večjo vlogo in vpliv Slovenije v evropski skupnosti. Vse odkar je leta 2004 postala država članica, ima Slovenija mesto za evropsko pogajalsko mizo, kar ji omogoča dejavno vlogo pri oblikovanju politik in sprejemanju odločitev o številnih mednarodnih vprašanjih.

Slovenija je svoj pečat pustila tudi s sodelovanjem v pomembnih razpravah o širitvi EU, v katerih vztrajno podpira vključevanje Zahodnega Balkana v povezavo. Na podlagi lastnih izkušenj s pristopom k EU se Slovenija zavzema za vključitev sosednjih držav, saj se zaveda pomena stabilnosti, blaginje in sodelovanja v regiji.

Boljša Evropa za vas: zapuščina drzne in ambiciozne Evropske komisije

Sedež Evropske komisije v Bruslju. FOTO: Yves Herman/Reuters Pictures

Komisija pod vodstvom predsednice **Ursule von der Leyen** se od leta 2019 uspešno spopada z izzivi, izkazuje trdno zavezanost drznosti in ambicioznosti ter si prizadeva za močnejšo in odpornejšo Evropsko unijo. Njen proaktivni pristop je ključen pri spopadanju s pandemijo covida-19, podnebnimi spremembami in geopolitičnimi napetostmi.

Spodbujanje gospodarskega okrevanja in reform

S pomočjo evropskega instrumenta za okrevanje in odpornost NextGenerationEU je Komisija vložila denar v projekte, s katerimi je Evropo spet postavila na noge. Do zdaj je za pomoč podjetjem in skupnostim pri okrevanju namenila skoraj 225 milijard evrov.

NextGenerationEU Slovenija: izplačanih že 841 milijonov evrov

Namen celovitega načrta za okrevanje in odpornost Slovenije je okrepiti državo pred izzivi prihodnosti, zlasti na področju podnebnih sprememb, konkurenčnosti gospodarstva preko dekarbonizacije in digitalizacije ter socialnega varstva. Celotna investicijska vrednost je kar 2,7 milijarde evrov, od tega 1,62 milijarde nepovratnih sredstev in 1,05 milijarde posojil, načrt pa je razdeljen na 48 naložbenih pobud in 34 obsežnih reform.

Skoraj polovica (49 %) teh sredstev je bila dodeljena za uresničevanje podnebnih ciljev. Gre za pobude za povečanje zmogljivosti obnovljivih virov energije, spodbujanje trajnostnih prometnih rešitev, ozelenitev gospodarstva in krepitev prizadevanj za prilagajanje podnebnim spremembam. Za obnovljive vire energije in energetske učinkovitost je bilo namenjenih 141 milijonov evrov, ukrepom za čisto in varno okolje pa bo namenjenih 376 milijonov evrov.

Vzporedno s tem pa načrt petino sredstev namenja za reševanje digitalnih izzivov, vključno z izboljšanjem digitalnih spretnosti in omrežja. Z 256 milijoni, namenjenimi javni upravi, 50 milijoni namenjenimi gospodarstvu in 60 milijoni namenjenimi za krepitev digitalnih kompetenc, si Slovenija prizadeva postati ena vodilnih v digitalnem poslovanju.

Do sedaj je bilo Sloveniji izplačanih že 841 milijonov evrov oziroma slaba tretjina vseh razpoložljivih sredstev.

Izbrane projekte NextGenerationEU v Sloveniji si lahko ogledate na [zemljevidu](#).

Naložbe v zdravstvo, inovacije in cenovno dostopna stanovanja potrjujejo zavezanost Slovenije krepitvi gospodarske in družbene odpornosti ter zagotavljanju svetlejše in bolj trajnostne prihodnosti (Ursula van der Leyen na Brdu). FOTO: Jure Eržen/Delo

Odločen odziv na pandemijo

Ob začetku pandemije je Evropska komisija hitro mobilizirala sredstva za boj proti covidu-19. S cepivi, digitalnim covidnim potrdilom EU in gospodarsko podporo, kot je evropski instrument SURE, je igrala ključno vlogo pri varovanju javnega zdravja in blaženju

gospodarskih posledic pandemije. Pobude, kot je COVAX, pa so prispevale k pravičnemu dostopu do cepiv.

Nov kampus Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani na Vrazovem trgu

Pomanjkanje zdravnikov je pereč problem slovenskega zdravstvenega sistema. Z znatnim financiranjem v okviru instrumenta za okrevanje

NextGenerationEU v višini 101,8 milijona

evrov se ljubljanska Medicinska fakulteta loteva obsežnega projekta. Zgradili bodo **nov študentski kampus** in posodobili prostore fakultete z najsodobnejšimi laboratoriji za raziskave in razvoj. Izboljšave bodo koristile tako študentom kot tudi raziskovalcem. S povečanjem izobraževalnih možnosti in izboljšanjem infrastrukture želi projekt odpraviti pomanjkanje zdravnikov in izboljšati zdravstvene storitve po vsej Sloveniji.

Pobuda za nov kampus Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani na Vrazovem trgu si prizadeva zagotoviti boljši dostop do kakovostne zdravstvene oskrbe, kar bo izboljšalo splošno blaginjo prebivalstva.

Kampus Vrazov trg, Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani.
FOTO: Multiplan Arhitekti

Trdno zavezana podnebnim ukrepom in energetske varnosti

Podnebne ujme in energetske težave so močno prizadele Evropo, a Komisija ne sedi križem rok.

Poplave: solidarnost v najlepši luči

Ko se je Slovenija avgusta 2023 soočila z opustošenjem brez primere, ki so ga povzročile poplave, se je Evropska unija hitro odzvala ter ponudila podporo in solidarnost. Ker sta bili skoraj dve tretjini države prizadeti, kritična infrastruktura pa je bila uničena, je bilo treba hitro ukrepati.

Iz **Solidarnostnega sklada Evropske unije** je Slovenija že prejela predplačilo v višini 100 milijonov evrov, da je lahko čim prej začela obnovo. V državo so prispele mednarodne ekipe, helikopterji, težka mehanizacija in vozila, ki so delali brez predaha, da bi obnovili, kar so poplave uničile. Predanost vseh je bila očitna, o čemer sta se na lastne oči lahko prepričala predsednica von der Leyen in komisar Lenarčič, ki sta z obiskom izrazila **neomajno podporo Evropske unije Sloveniji**.

Ursula von der Leyen. FOTO: Dati Bendo

Komisija je kljub podnebnim spremembam in energetskega izsiljevanju Rusije ostala zavezana podnebnim ukrepom in energetske varnosti. Z razpršitvijo energetskih virov in uporabo obnovljivih virov energije je zmanjšala odvisnost od ruskih fosilnih goriv. Zaradi skupnega evropskega ukrepanja so visoke cene energije po Evropi padle, prihodnost pa je bolj zelena.

REPower Slovenija: zmanjšanje odvisnosti od ruske energije

Slovenija je že prejela 24 milijonov evrov evropskih sredstev za izvajanje ukrepov **REPowerEU**, s katerimi bo zmanjšala odvisnost od ruske fosilne energije. Skupni paket v višini 122 milijonov evrov je namenjen krepitvi električnega omrežja, povečanju energetske učinkovitosti in spodbujanju obnovljivih virov energije. Zakonodajne reforme in strateške naložbe, vključno s

Slovenija bo z evropskimi sredstvi zmanjšala odvisnost od ruske energije. FOTO: Depositphotos

prestrukturiranjem sistemov daljinske oskrbe z energijo in širitvijo infrastrukture za alternativna goriva, potrjujejo zavezanost Slovenije trajnostnemu razvoju. S temi ukrepi se Slovenija pripravlja na okolju prijaznejšo in odpornejšo energetske prihodnost.

Spodbujanje gospodarske konkurenčnosti in družbene enakosti

Komisija se zavzema za trajnostno financiranje, socialno pravičnost ter spodbuja konkurenčno, vključujočo in odporno Evropsko unijo. Pobude, kot so projekti skupnega evropskega interesa, in evropski pakt za spretnosti ter jamstvo za otroke opolnomočajo delavce in spodbujajo enakost.

Komisija se zavzema, da vsakdo lahko dobi priložnost za dobro zaposlitev in da za svoje delo prejme tudi pošteno plačilo. Zagotavlja sredstva za programe usposabljanja za delovna mesta prihodnosti, se bori za pravične plače in skrbi, da pri prehodu v zeleno gospodarstvo nihče ne bo zapostavljen.

JTF Slovenija: 258 milijonov evrov za prehod v zeleno gospodarstvo

Evropski **Sklad za pravični prehod** (Just Transition Fund) bo Savinjsko-šaleški regiji (SAŠA) in Zasavju, ki sta precej odvisna od fosilnih goriv, namenil 258 milijonov evrov za prehod v zeleno gospodarstvo, od česar bodo imele lokalne skupnosti neposredno korist. Naložbe se osredotočajo na diverzifikacijo gospodarstva, nadgradnjo infrastrukture za čisto energijo in usposabljanje 2400 delavcev za prehod iz premogovniškega sektorja.

Jadranje na Velenjskem jezeru. FOTO: Brane Piano

Drugi tir: nadgradnja slovenske prometne in logistične infrastrukture

Viadukt Vinjan, ki je bil javnosti predstavljen marca 2024, je gradbeni presežek, ki se razteza 620 metrov v dolžino in ima stebre, ki v višino merijo do 55 metrov. Skupaj z viaduktom Gabrovica igra ključno vlogo pri gradnji

drugega tira železniške proge Divača–Koper. Za ta dva ambiciozna gradbena projekta, ki sta pomembna nadgradnja slovenske prometne in logistične infrastrukture, je Slovenija iz kohezijskega sklada prejela 80 milijonov evrov.

Z dokončanjem drugega tira železniške proge Divača–Koper se obeta spodbuda rasti ključnih sektorjev slovenskega gospodarstva, saj bo omogočil boljšo povezanost in hitrejši gospodarski razvoj. Cilj projekta, ki je v okviru instrumenta za povezovanje Evrope prejel 167,5 milijona evrov, je razbremeniti obstoječo infrastrukturo, zlasti Luko Koper, ter povečati njeno kapaciteto in konkurenčnost v svetovnem merilu.

Viadukt Gabrovica v dolžino meri 416 metrov. FOTO: 2TDK

Vinjan FOTO: 2TDK

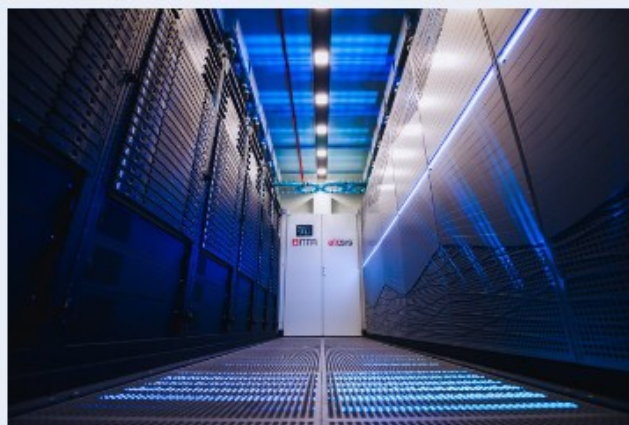
Vodilni položaj v digitalni tehnologiji

Komisija se zavzema za pobude, ki omogočajo koristi digitalne tehnologije in hkrati varujejo pravice državljanov. Naložbe v digitalno omrežje, sprejetje zakonodaje in spodbujanje inovacij odražajo njeno zavezanost izkoriščanju digitalne dobe. Komisija si prizadeva olajšati digitalno življenje državljanov. Vlaga denar v boljše internetne povezave, sprejema zakone za zaščito zasebnosti in zagotavlja, da velika tehnološka podjetja igrajo pošteno igro. Zaradi Komisije imamo hitrejši internet, varneje spletno nakupujemo in imamo večji nadzor nad svojim digitalnim življenjem.

HPC Vega: eden od 50 superračunalnikov na svetu

Slovensko gostovanje superračunalnika EuroHPC (**HPC Vega**) v Mariboru je dokaz digitalnih ambicij Evropske unije, saj lokalni skupnosti prinaša najsodobnejšo tehnologijo. Ta naložba spodbuja rast in inovacije na lokalni ravni ter je v skladu s širšo vizijo digitalnega opolnomočenja Evrope.

Projekt **EuroHPC JU** se osredotoča na izboljšanje življenja državljanov in spodbujanje industrijske konkurenčnosti ter v ta namen po vsej celini vpeljuje najsodobnejše superračunalnike. Ti zmorejo na milijarde izračunov na sekundo, kar bo omogočilo revolucijo v raziskavah, inovacijah in industriji.

S sredstvi Evropske unije ima Slovenija v Mariboru superračunalnik, ki se uvršča med 50 najzmogljivejših superračunalnikov na svetu in bo del evropskega superračunalniškega omrežja. FOTO: Gregor Gomboc

Globalna vizija za Evropo

Komisija si prizadeva za strateška zaveznitva in partnerstva ter poudarja pomen na pravilih temelječega mednarodnega reda. Njena zavezanost človekoljubni podpori in solidarnosti kaže na globalno vlogo Evrope pri krepitevi miru, stabilnosti ter spoštovanju človekovih pravic.

Dostopna stanovanja v Mariboru

Slovenija bo iz programa NextGenerationEU prejela 23 milijonov evrov za gradnjo 400 novih **stanovanjskih enot v Mariboru**. Projekt, ki ga vodi Stanovanjski sklad RS, želi zmanjšati visoke stroške stanovanj z zagotavljanjem cenovno dostopnih stanovanj za ranljive skupine. Pobuda daje prednost družbeni vključenosti in izboljšanju življenjskega standarda ter tako dokazuje zavezanost Evropske unije k podpori skupnosti in spodbujanju svetlejših prihodnosti za Slovenijo.

Socialna stanovanja v Mariboru. FOTO: Stanovanjski Sklad Rs

Krepitev odpornosti in varnosti

Komisija se osredotoča na povečanje odpornosti, varnosti in obrambnih zmogljivosti Evrope pred hibridnimi grožnjami, kibernetскими napadi in dezinformacijami. Krepi sodelovanje med državami, se bojuje proti kriminalu in zagotavlja varnost kritične infrastrukture. Ukrepi, kot je Evropski obrambni sklad, kažejo na odločnost Evrope pri zaščiti svojih interesov.

<https://www.delo.si/novice/evropa-izbira/zavezani-...>

11 / 11

Sedež Evropske komisije v palači Berlaymont v Bruslju. FOTO: Yves Herman/Reuters

Ob izteku petletnega mandata Evropske komisije, ko se Evropa ozira v prihodnost, ostajajo enotnost, inovativnost in solidarnost temelji za močnejšo in odpornejšo Evropsko unijo.

Naročnik oglasne vsebine je Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji